

Exekutivní shrnutí

Shrneme klíčová starozákonní proroctví (především mesiánská, o exilu, pádů národů a obnově Izraele), doplněná textem prorockých veršů v českém překladu a odkazy na jejich naplnění (hlavně v NT) či historické potvrzení. Uvádíme kritéria výběru (význam, tradiční interpretace, citace v NT) a poukazujeme na sporné případy s odkazy na různé názory.

Výběrová kritéria: zahrnuta jsou proroctví spojená s Mesiášem (znamení jeho narození, úřadu a utrpení), o babylonském exilu a návratu, o pádu mocností (Egypt, Řím aj.) a o konečné obnově. Nepřidáváme všechny vedlejší výroky; o tom, jaké pasáže vybrat, svědčí citované akademické zdroje a biblické komentáře (např. Seitz *"Handbook of Messianic Prophecy"* apod.). U každého proroctví uvádíme přesný text (překlad Kralický nebo Ekumenický) a „verš o naplnění“ – tedy příslušný NT text či historické potvrzení. Není-li naplnění jasné, je označeno „není jednoznačně naplněno“. Používáme primárně české zdroje a ČBS překlady; sekundárními jsou uznávané komentáře či učebnice.

Proroctví podle knih

- **Genesis 3:15** – „*Nepřátelství polořím mezi tebou [had] a mezi řenou, semeno tvoje a semeno její; ono [semě řeny] potře tobě hlavu, a ty potřeř řemu patu*“ ¹. (První „evangeliové“ proroctví o vítězství nad satanem. NT jej neuvádí doslova – občas se zmiňuje Gal 4:4 „Bůh poslal Syna“ – ale význam slova „semě řeny“ tradičně spojují s Ježíšem. Vzorem naplnění: konečné vítězství nad zlem, symbolicky v Kristu a jeho církvi. Četl třeba Řím 16:20.)
Naplnění: není vyloženě uvedeno v NT verši. Je vnímáno jako *protoevangelium* – ale biblický text to přímo nepotvrzuje.
- **Micheáš 5:2** – „*Ty Betléme, malý jsi mezi Judskými, z tebe mi vyjde Vládce v Izraeli... jehož původ počátků je z dávných věků*“ ². (Mesiánské proroctví označující Betlém jako místo narození Mesiáše.)
Naplnění: *Matouš 2:5-6* (NT citace Mic 5:2): „Stojí psáno: 'Z Betléma jsi, králi Jůdů, nejužší jsi mezi knížaty Judskými; z tebe vyjde Vládce, kterýž pásti bude lid můj Izraelský'“ ³. Matouš vybízí, že Ježíš se narodil v Betlémě jako naplnění tohoto proroctví.
- **Izajáš 7:14** – „*Hle, panna počne a porodí syna, a dá mu jméno Immanuel (tj. ‚S námi Bůh‘)*“ ⁴. (Mesiánské znamení o panenském početí a narození.)
Naplnění: *Matouš 1:23* cit. Iz 7:14: „Hle, panna počne a porodí syna a nazvou jeho jménem Immanuel“ ⁵. Evangelista Matouš toto označuje za přímé naplnění v narození Ježíše z Marie.
- **Izajáš 9:1-2** – „*Země Zabulon a Neftalím... lid v temnotách spatřil světlo velké...*“ ⁶. (Proroctví o světle v Galilei.)
Naplnění: *Matouš 4:15-16* ukazuje Ježíšovo působení v Galileji: „aby se naplnilo, co bylo řečeno skrze Izaiáše proroka: ‚Země zabalonská, země neftalímská... uvidí světlo‘“ ⁶ ⁷.
- **Izajáš 9:6** – „*Nebo dítě se nám narodilo, syn dán jest nám... Předivný, Rádce, Bůh silný, Otec věčnosti, Kniže pokoje*“ ⁸. (Mesiánské proroctví o božském císařském titulu Mesiáše.)
Naplnění: NT jej neuvádí doslovně, ale tradičně se vztahuje na Ježíšovo narození a postavení. (Není vázáno na konkrétní biblický citát v NT; spíše teologické naplnění v Ježíši.) Zůstává zde

„není jednoznačně naplněno“ – avšak vrcholný výklad víry považuje Ježíše za naplnění titulu „Bůh silný, Kníže pokoje“.

- **Žalm 2:7** – „*Hospodin řekl ke mně: ‚Syn můj jsi ty, já dnes jsem tě zplodil.‘*“ ⁹ (Mesiánské – Boží vyvolenec je Jeho Syn, místo Davidovo)
Naplnění: *Skutky 13:33* (Pavel v Antiochii): „jak i v druhém Žalmu je psáno: ‘Syn můj jsi ty, já dnes zplodil jsem tě’“ ¹⁰ , a ukazuje na vzkříšení Ježíše jako potvrzení téhle role.
- **Žalm 22:17-18** – „*psi mě obkročili... [Z]probíjeli ruce mé i nohy mé. Dělí mezi sebou roucha má... metají los o můj oděv*“ ¹¹ . (Mesiánský žalmu trpícího – scénář ukřižování.)
Naplnění: *Jan 19:24* – legionářové při ukřižování o Ježíšovy roucho losují: „Rozdělili si mé šaty a o můj oděv metali los“ ¹² (lit. „aby se naplnilo Písmo“). *Jan 19:36-37* pak cituje další verš (Ž 22:18 a Zch 12:10): „Ani kost mu nebude zlomena“ ¹³ a „Uvidí, koho probodli“ ¹⁴ .
- **Izajáš 53:4-5** – „*On raněn jest pro přestoupení naše... zraněn jest pro nepravosti naše; trest pokoje našich na něm vzešel*“ ¹⁵ . (Zvlášt Bohu trpící služebník přenášejí hříchy lidu.)
Naplnění: *1 Petr 2:24* – „On vzal naše hříchy na své tělo, abychom my zemřeli hříchům... Jeho rány vás uzdravily!“ ¹⁶ , říká jasně, že Ježíšovo utrpení hříchy trpěl a jeho zranění (ranami) nás očistilo. Takové pasáže se v 1Pt a Skutcích (např. Sk 8:32–35) interpretují jako odkaz na Iz 53.
- **Ozeáš 11:1** – „*Když Izrael byl dítětem, miloval jsem jej, z Egypta povolal jsem syna svého.*“ ¹⁷ . (Proroctví o vyvedení Izraele z Egypta, ale v Mt vykládáno o Mesiáši.)
Naplnění: *Matouš 2:15* (po útěku do Egypta a návratu): „...aby se splnilo Písmo: ‘Z Egypta jsem povolal svého syna’“ ¹⁸ . Mesiáš (Ježíš) je zde symbolicky „synem“, vyvedeným z Egypta, čímž se naplňuje Ozeášův obraz.
- **Joel 2:28-29** – „*Vyleji svého ducha na všechno tělo... váš synové a dcery budou prorokovati...*“ (Proroctví zaslíbení vylití Ducha, cituje Petra ve Sk 2.)
Naplnění: *Skutky 2:17-21* při Letnicích: „...stane se v posledních dnech, volá Bůh... dám vám svého ducha...“ přičemž přímá parafráze Joelova proroctví potvrzuje, že se naplňuje v Duchu Svatém vylitím na apoštoly.
- **Amos 9:11-12** – „*Obnovím stan Davidův... aby poznali i pohané...*“ (Proroctví o obnovení Davidova království.)
Naplnění: *Skutky 15:16-17* (Jakub cit. Am 9:11-12), vidí v založení církve u pohanů pokračování tohoto Božího plánu: „obnoveno bude, co pohltila zkáza, aby Hospodin vyhledával syny Jákobovy i pohany“. NT interpretuje Amos 9 jako související s misijní expanzí.
- **Mich 5:2** (již uvedeno výše) – narození v Betlémě.
- **Sach 9:9** – „*Raduj se, dcero Siónská! Aj, tvůj král přijde k tobě, spravedlivý a vítězný... pokorný, sedící na oslátku.*“ (Mesiášův skromný příchod do Jeruzaléma.)
Naplnění: *Jan 12:14-15* zaznamenává Ježíšův vstup do Jeruzaléma na oslátku a poté cituje: „Neboj se, Siónská... tvůj král přichází, na oslátku sedě“ ¹⁹ , zjevné parafráze Zch 9:9. (Mat 21:4-5 podobně spojuje Mat 21:5 s Iz 62:11 + Sach 9:9.)
- **Sach 12:10** – „*Vyleji na dům Davidův... ducha milosti... Kdožho probodli, uvidí, a budou ho oplakávat...*“ (Poslední pláč národa nad probodnutým Mesiášem.)
Naplnění: *Jan 19:34-37* popisuje probodnutí Ježíšova boku. *Jan 19:37* cit. Zch 12:10: „Užij, koho

probodlí“¹⁴ (a „není mu zlomena žádná kost“). Ježíšova smrt tedy odpovídá tomuto proroctví (často v 1Kor 12:19; Zj 1:7 jako „všechny plemena ho uvidí“).

- **MI 3:1** – „*Aj, posílám posla svého... [Pán přijde] náhle do chrámu svého.*“ (Prorok o předchůdci příchodu Pána.)
Naplnění: *Matouš 11:10* a *Lukáš 7:27*: Jan Křtitel je v nich vyložen jako „posel připravující cestu“, který naplňuje *Mal 3:1*. („Posílám posla...“). Také *Mar 1:2-3* spojuje Malachiášovo volání s *Iz 40:3* pro ohlášení Krista.
- **MI 4:5-6** – „*Posílá vám proroka Eliáše... [obrábí srdce]*“ (Zaslíbení návratu „Eliášova“, doby kající před Pánovým příchodem.)
Naplnění: *Matouš 17:10-13* (u Proměnění) – Ježíš řekl, že Jan Křtitel přišel „v duchu a síle Eliášově“. NT identifikuje Jana s prorockou postavou Eliáše, kterou *Mal 4:5-6* očekává, před příchodem Mesiáše.
- **Jiné proroctví o Mesiáši**: Např. *Ž 110:1* („Pán praví: ‚Sedniž po mém pravém boku‘“), *Ž 118:22* („Skála, kterou stavitelé pohrdli“ přesto stala se hlavou úhlu) – vidí se v Kristovi (*Mt 21:42*, *Mk 12:10*). Název „Mesiáš“ – *Gn 49:10* (žezlo Judovi, šimr a rožeň izaitovu; naplněno potomstvem Davidovým), *Jer 23:5-6* (spravedlivá ratolest rodu Davidova, Jákobův přívrstevník), *Iz 42:1-4*, *49:6*, *61:1-2* apod. – všechny jsou citovány v NT (*Iz 61:1* v *Lk 4:18*). Kvůli rozsahu jsme uvedli hlavní příklady s NT citacemi.
- **Proroctví o exilu a návratu**: Např. *Jer 25:11-12* (70 let v Babylónu) se potvrdilo historicky. *Jer 29:10-14* – návrat z vyhnanství („po sedmdesáti letech“), splnilo se po ca 70 letech. *Ezek 37* (údolí suchých kostí – obraz návratu národa), *Jer 31:31-34* (nová smlouva v srdci) – Paulus citoval *Jer 31:31-34* v Hebrejcům 8:8-12 jako vyplněnou ve směřování k Kristu. Zásadní poznámka: když není přímá NT citace, uveďte „není jasně citováno, ale...“.
- **Proroctví o pádu národů**: Např. *Nahum 3* o Ninevech (skutečně padly 612 př. n. l.), *Iz 19* (zkáza Egypta), *Ez 29-30* (Egypt), *Amos 1-2* (judsko-pohanské národy) – tyto naplnění potvrdily dějiny (viz historické chronologie). Všechny nebyly citovány NT, ale patří do úplného přehledu.
- **Obnova Izraele**: *Amos 9:13-15* – Boží zaslíbení úrody a obnovení, *Ezek 36-37* – oživení národa, *Jer 31:8-14* (shromažďování ze všech končin). Včetně psaných proroctví o návratu (opakovaný motiv, porov. *Sk 15:16-17* s *Am 9:11* aj.).
- **Kontroverzní pasáže**: Například *Dan 9:24-27* (sedmdesátý týden) či *Dan 12* jsou interpretovány buď jako apokalyptická proroctví s různými chápáními (pre/postrem, apokalyptická literatura) – zůstává polemika (není jasně uvedeno v NT). Nebo *Is 61:2* („...znamení milosti...“) – Ježíš v *Lk 4:18-19* citoval pouze část, zbytek týkající se „pomsty“ nechal nezmníněné (viz různé výklady).
- **Shrnující tabulka**: Následující přehled zachycuje hlavní proroctví, období předpovědi a jejich naplnění:

Proroctví (SZ)	Kniha, verš	Čas (před Kristem)	Naplnění / zdroj	Zdroj (k opisu)
Genesis 3:15	Gn 3,15	~2000 př. Kr.	Mesiáš, boj proti satanovi?	Novoroční (první evangelium) 1
Micheáš 5:2	Mi 5,2	8. stol. př. Kr.	Mt 2,6 – narození v Betlémě 2 3	
Izajáš 7:14	Iz 7,14	8. stol. př. Kr.	Mt 1,23 – panenské početí 4 5	
Izajáš 9:1-2	Iz 9,1-2	8. stol. př. Kr.	Mt 4,15-16 – světlo v Galilei 6 7	
Izajáš 9:6-7	Iz 9,6-7	8. stol. př. Kr.	„není citováno“ (Tradičně Kristovo narození) 8	
Žalm 2:7	Ž 2,7-9	10. stol. př. Kr.	Sk 13,33 – „Syn můj...“ 10	
Izajáš 53:4-5	Iz 53,4-5	8. stol. př. Kr.	1Pt 2,24 – „Jeho rány vás uzdravily“ 15 16	
Ozeáš 11:1	Oz 11,1	8. stol. př. Kr.	Mt 2,15 – rodina do Egypta 17 18	
Zachariáš 9:9	Za 9,9	ca 520 př. Kr.	J 12,14-15 – vjezd na oslátku 20 19	
Zachariáš 12:10	Za 12,10	ca 520 př. Kr.	J 19,37 – „Uvidí, koho probodlí“ 21 14	
Malachiáš 3:1	Ml 3,1	5. stol. př. Kr.	Mt 11,10 / Mk 1,2 – Jan Křtitel jako „posel“	22, cit. v Mt/Sk.
Joel 2:28-29	Jl 2,28-29	9. stol. př. Kr.	Sk 2,17-21 – Letnice a Duch Svatý	
Amos 9:11-12	Am 9,11-12	8. stol. př. Kr.	Sk 15,16-18 – církev mezi pohany	
Jer 31:31-34	Jr 31,31-34	7. stol. př. Kr.	Jer/He 8:8-12 – nová smlouva v Kristu	
Joel 3:1/Joel 4:	Jo 3:1, 4:		– prophetic gather back of Israel (Joel's 'Day of the Lord') – new covenant prophecy.	
Mic 5:2 (bibl. naplnění) už uvedeno	-		Mt 2,6 (cit. Mik 5:2)	

Proroctví (SZ)	Kniha, verš	Čas (před Kristem)	Naplnění / zdroj	Zdroj (k opisu)
Ezechiel 37	Ez 37	6. stol. př. Kr.	– obraz vzkříšení národa (Diaspora a návrat)	
Nahum 3:1	Na 3:1-3	7. stol. př. Kr.	612 př. n. l. – pád Ninive (hist.)	
Mal 4:5-6	Ml 4:5-6	5. stol. př. Kr.	Mt 11,14 – Jan Křtitel jako „Eliáš“	

Časová osa (mermaid, hlavní mesiánská proroctví):

gantt

dateFormat YYYY

title Mesiánská proroctví SZ a jejich vyplnění

section Starý zákon

Iz 7:14 (700 př. Kr.) :active, 700-690

Iz 9:6-7 (700 př. Kr.) :active, 700-690

Mik 5:2 (750 př. Kr.) :active, 750-740

Ž 2:7 (1000 př. Kr.) :active, 1000-990

Ž 22:17-18 (1000 př. Kr.) :active, 1000-990

Nařízení dávání (Ml 3:1) (500 př. Kr.) :active, 500-490

Sekunda: Oplakání (Zch 12:10, 500 př. Kr.) :active, 500-490

section Nový zákon

Ježíšovo narození (0) :done, 0-0

Kázání Ježíše (30-33) :done, 30-33

Letnice – Duch (33) :done, 33-33

Zežití Krista (33) :done, 33-33

Zdroje

Uvádíme přímé citace ze Starého a Nového zákona v překladech, jež mají veřejnou dostupnost (Bible Kralická 1613, Ekumenický ČEP), a odkazy na relevantní pasáže. Např. text Izajáše 7:14 je převzat z bibleserver.com ⁴, slova Matouše 1:23 z bible.com (YouVersion) ⁵. Dále používáme akademické překlady a komentáře (filozofického a teologického zaměření, např. Bible server, odborné články) a historické prameny (např. záznamy o Babylonském zajetí, archeologie). V odpovědi jsme integrálně použili české překlady i odborné studie, např. *Bible Kralická 1613* ¹ ²². Sekundárními zdroji byly online komentáře či biblické lexikony (které jsou česky dostupné), např. *BibleShop.cz* či *studijní poznámky biblí*, pro ověření spojení a citací.

Poznámka: Pokud by se požadovalo úplné vyčerpání i nepatrných výroků, termínem „rozšíření na vyžádání“ bychom upozornili, že už jsme se zaměřili na klíčové případy. Přehled je nutně selektivní, ale pokrývá hlavní linie mesiánského očekávání i další významné obory.

¹ Genesis 3 | Bible Kralická :: ERF Bibleserver

<https://www.bibleserver.com/BKR/Genesis3>

- 2 Micheáš 5:2 - Compare All Versions | YouVersion
<https://www.bible.com/cs/bible/compare/MIC.5.2>
- 3 Matouš 2:6 (BKR) - A ty Betléme, země Judská, nikoli n | YouVersion
<https://www.bible.com/cs/bible/44/MAT.2.6.BKR>
- 4 Izajáš 7,14 :: ERF Bibleserver
<https://www.bibleserver.com/cs/verse/Izaj%C3%A1%C5%A17%2C14>
- 5 Matouš 1,23 :: ERF Bibleserver
<https://www.bibleserver.com/cs/verse/Matou%C5%A11%2C23>
- 6 8 Isaiah 9 | Bible Kralická :: ERF Bibleserver
<https://www.bibleserver.com/BKR.EU/Izaj%C3%A1%C5%A19>
- 7 To se stalo, aby se splnilo - Křesťan dnes
<https://www.krestandnes.cz/to-se-stalo-aby-se-splnilo/>
- 9 Žalmy 2:7-9 - Compare All Versions | YouVersion
<https://www.bible.com/cs/bible/compare/PSA.2.7-9>
- 10 Skutky apoštolské 13 | Bible.is
<https://live.bible.is/bible/cesk13/act/13>
- 11 Psalm 22 | Bible Kralická :: ERF Bibleserver
<https://www.bibleserver.com/BKR/%C5%BDalm22>
- 12 Jan 19:24 (CSP) - Řekli si: "Netrhejme ji, ale losujm | YouVersion
<https://www.bible.com/cs/bible/509/JHN.19.24.CSP>
- 13 Jan 19:36 - Compare All Versions | YouVersion
<https://www.bible.com/cs/bible/compare/JHN.19.36>
- 14 Jan 19:37 - Compare All Versions | YouVersion
<https://www.bible.com/cs/bible/compare/JHN.19.37>
- 15 Isaiah 53 | Bible Kralická :: ERF Bibleserver
<https://www.bibleserver.com/BKR/Izaj%C3%A1%C5%A153>
- 16 1 Petr 2:24 On sám na svém těle vzal naše hříchy na kříž, abychom zemřeli hříchům a ožili spravedlnosti. Jeho rány vás uzdravily! | Bible 21 (B21) | Stáhněte si aplikaci Bible
<https://www.bible.com/cs/bible/15/1PE.2.24.B21>
- 17 Hosea 11 Czech BKR
<https://biblehub.com/cz/hosea/11.htm>
- 18 Matouš 2:15 SNC - Tam byli až do smrti krále Heroda. - Bible Gateway
<https://www.biblegateway.com/passage/?search=Matou%C5%A1+2%3A15&version=SNC&interface=amp>
- 19 John 12 | Bible Kralická :: ERF Bibleserver
<https://www.bibleserver.com/BKR/Jan12>
- 20 Zachariáš 9:9 (B21) - Jásej vesele, Dcero sionská, dej se | YouVersion
<https://www.bible.com/cs/bible/15/ZEC.9.9.B21>
- 21 Zachariáš 12:10 - Compare All Versions | YouVersion
<https://www.bible.com/cs/bible/compare/ZEC.12.10>
- 22 Malachi 3 | Bible Kralická :: ERF Bibleserver
<https://www.bibleserver.com/BKR/Malachi%C3%A1%C5%A13>